

RIKSDAGENS SKRIVELSE 14/2003 rd

Vilande förslag till lag om ändring av beredskapslagen

Ärende

Med anledning av regeringens till 2002 Års riksmåte överlämnade proposition (RP 200/2002 rd) har riksdagen på det sätt som beskrivs i 73 § grundlagen vid samma riksmåte beslutat godkänna förslaget till lag om ändring av beredskapslagen att vila till det första riksmåte som hålls efter följande riksdagsval.

Beredning i utskott

Försvarsutskottet har i sitt betänkande (FsUB 1/2003 rd).

Beslut

Nu förasamlade riksmåte har behandlat ärendet slutligt och med den majoritet som anges i 73 § grundlagen antagit följande lag:

Lag

om ändring av beredskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 73 § grundlagen beskriver, ändras i beredskapslagen av den 22 juli 1991 (1080/1991) 11 och 13 § och fogas till lagen nya 12 a, 12 b och 40 b och 40 d § som följer:

11 §

I 12 och 12 a § avses med

1) *valutainlämning* en fysisk eller juridisk person som har sin hemort i Finland, samt en utländsk filial i Finland,

2) *valutautlämning* en fysisk eller juridisk person som inte har sin hemort i Finland, samt en finländsk filial i utlandet,

3) *betalningsmedel* sedlar, mynt som allmänt används inom betalningsrätt, elektroniska pengar, bankkort, checkar och andra betalningsanvisningar som kan jämföras med dem, och med *utländska betalningsmedel* betalningsmedel i utländsk valuta eller betalningsmedel som inbegriper rätt till betalning i utländsk valuta,

4) *värdepapper* värdepapper enligt värdepappersmarknadslagen (495/1989) samt standardi-

serade derivatavtal enligt 1 kap. 2 § lagen om handel med standardiserade optioner och terminer (772/1988), derivatavtal som kan jämföras med dessa samt andra derivatavtal, och med *utländska värdepapper* värdepapper som emitterats av en valutautlåning och rättsigheter som hänförelse till sådana värdepapper,

5) *fordringsbevis* skuldebrev, vorklar, depositionsbevis, bankböcker samt andra skriftliga förbindelser som kan jämföras med dem.

Genom förordning av statsrådet kan också internationella finansiella institut eller andra institut med hemort i Finland definieras som valutautlåningar.

Vad som i 12 och 12 a § bestäms om värdepapper tillämpas på motsvarande sätt på värdepandelar enligt lagen om värdepandelssystemet (826/1991).

12 §

Genom förfordning av statsrådet kan föreskrivas

1) att utfärelse och infärelse av värdepapper, betalningsmedel och fordringsbevis förförbjudas eller på de villkor som statsrådet uppställer tillåtas endast med tillstånd av en namngiven statlig myndighet,

2) att en valutainlåning åskyldig att mot ersättning, på det sätt som statsrådet fastställt, till en namngiven statlig myndighet överläta eller överföra sådana utländska betalningsmedel, i finsk valuta utställda betalningsmedel i utlandet, utländska värdepapper samt tillgodohavanden hos en valutautilåning, som valutainlåningen äger eller innehar (*hemtagningsskyldighet*), och att den namngivna statliga myndigheten har rätt att på de villkor som statsrådet uppställt bevilja undantag från hemtagningsskyldigheten,

3) att sådana transaktioner förförbjudas som ådrar eller kan ådra beloppet eller arten av sådana utländska betalningsmedel, värdepapper eller tillgodohavanden hos en valutautilåning, som ägs eller innehåses av en valutainlåning, samt likaså sådana transaktioner mellan en valutainlåning och en valutautilåning som ådrar eller kan ådra beloppet eller arten av en valutainlånings tillgångar eller skulder, eller att transaktioner av det slag som nämns ovan tillåtas på de villkor som statsrådet uppställt och endast med tillstånd av en namngiven statlig myndighet.

Genom förfordning av statsrådet kan Finlands Bank, Finansinspektionen, Försäkringsinspektionen eller någon annan statlig myndighet berättigas att se till att de bestämmelser som utfärdats med stöd av denna paragraf verkställs.

Genom förfordning av statsrådet bestäms huruvida ersättningen för hemtagningsskyldigheten enligt 1 mom. 2 punkten skall betalas i finsk valuta eller i den utländska valuta som skall hemtagas och om överlåtare eller överföraren har rätt att välja mellan dessa grunder. När ersättningen bestäms skall iakttagas den kurs som Finlands Bank vid överlåtelsetidpunkten tillämpar

vid valutavärling. Ersättningen betalas i enlighet med principerna i 37 §.

12 a §

Under undantagsfrihållanden enligt 2 § 10 4 punkten kan statsrådet övervaka och reglera finansmarknaden och försäkringsverksamheten samt genom förfordning föreskriva om

1) riktlinjer som skall iakttagas på finansmarknaden och inom försäkringsverksamheten,

2) begränsningar i tillämpningen av indexvillkor,

3) förlpliktelser och begränsningar i fråga om kreditgivning och säkerheter för den samt i fråga om valutainlåningars insättningar och övriga från allmänheten mottagna medel som skall återbetalas,

4) förlpliktelser och begränsningar i fråga om kreditinstituts och finansiella instituts, fondbolags och värdepappersföretags samt försäkrings- och pensionsanstalters placeringar,

5) begränsningar i fråga om emittering av, handel med samt förmedling av värdepapper samt beviljande och förmedling av livförsäkringar, såsom begränsning eller förbud att handla med värdepapper och begränsning eller förbud att bevilja fondlivförsäkringar,

6) begränsningar i betalningsförelsen, såsom begränsning av eller förbud mot betalningsöverföringar,

7) avbrytande eller begränsning av clearingverksamhet vid värdepappershandel och av värdepapperscentralens verksamhet,

8) undantag från de soliditetskrav som föreskrivits för kreditinstitut, värdepappersföretag samt försäkrings- och pensionsanstalter,

9) bokföring och bokslut samt sanering, likvidation och konkurs i fråga om kreditinstitut och finansiella institut, värdepappersföretag, fondbolag, värdepappersbörsen, värdepapperscentralen och optionsföretag samt försäkrings- och pensionsanstalter,

10) undantag från de förlpliktelser som gäller insättningsgarantifonden, ersättningsfonden, registreringsfonden och clearingfonden, såsom undantag från skyldigheten att avsätta medel till

fonderna eller från skyldigheten att betala ersätningar av fondmedel,

11) övriga förbud, undantag och begränsningar i fråga om kreditinstituts och finansiella instituts, fondbolags och värdepappersföretags verksamhet och prissättning samt i fråga om verksamhet och prissättning för andra som bedriver verksamhet på finansmarknaden,

12) undantag från kraven på beräkning och teckning av försäkrings- och pensionsanstaltens ansvarsskuld och pensionsansvar,

13) undantag från giltighetstid och villkor för samt återköp av liv- och skadeförsäkringsavtal samt från försäkringspremier och försäkringserbättringar,

14) utjämnning mellan försäkringsanstalterna av kostnaderna för betalning av sådana ersätningar som med stöd av 13 punkten eller 37 a § lagen om försäkringsavtal (543/1994) betalats till högre belopp än enligt avtalsvillkoren,

15) övriga förbud, undantag och begränsningar i fråga om försäkrings- och pensionsanstalters verksamhet samt verksamheten för andra som bedriver verksamhet inom försäkringsbranschen.

Bestämmelserna om livförsäkring i denna paragraf tillämpas på motsvarande sätt på annan pensionsförsäkring av lagstadgad pensionsförsäkring.

Genom förordning av statsrådet kan Finlands Bank, Finansinspektionen, Försäkringsinspektionen eller någon annan statlig myndighet berörigas att se till att de bestämmelser som utfärdats med stöd av denna paragraf verkställs.

12 b §

Under undantagsförhållanden kan statsrådet på de villkor det anger och utan krav på motståndstilla garanti för skadeförsäkring som en försäkringsanstalt beviljat, i händelse av att skadan vid ett försäkringsfall överstiger det maximala belopp som fastställts i garantiförbindelsen (*försäkringsgaranti för undantagsförhållanden*). Statsrådet fastställer de allmänna avtalsvillkoren för försäkringsgarantier för undantags-

förhållanden. Försäkringsgaranti för undantagsförhållanden kan ställas endast

1) om skadeförsäkringen kan anses oundgänglig för att trygga befolkningens utkomst eller landets näringsliv under undantagsförhållanden, och

2) om det inte finns något adekvat återförsäkringsskydd med beaktande av undantagsförhållandenas art.

Vid skadeförsäkring enligt 1 mom. kan försäkringsobjektet eller den försäkrade vara

1) finländska handelsfartyg, luftfartyg, fordon eller spårfordon,

2) gods som transporteras i fartyg eller fordon som avses i 1 punkten,

3) utländska handelsfartyg, luftfartyg, fordon eller spårfordon och gods som transporteras i dem, om det aktuella godset är viktigt för Finland,

4) personer som arbetar i fartyg eller fordon som avses i 1 eller 3 punkten, när det rör fråga om lagstadgad olycksfallsförsäkring,

5) andra förhållanden som oundgängliga för att trygga befolkningens utkomst eller landets näringsliv.

För försäkringsgaranti för undantagsförhållanden kan tas ut en garantiavgift, vars storlek bestäms med beaktande av undantagsförhållandenas art och i mån av möjlighet med beaktande av arten och omfattningen av risken för staten. För beslut som gäller försäkringsgaranti för undantagsförhållanden kan dessutom tas ut en handlingävningsavgift, som bestäms så att den motsvarar de genomsnittliga kostnaderna för handlingävningsavgiften av försäkringsgarantiärenden. Genom förordning av statsrådet kan utfärdas närmare bestämmelser om principerna för bestämmandet av garantiavgiften och handlingävningsavgiften.

I de försäkringsgarantier för undantagsförhållanden som avses i denna paragraf får statens ansvar uppgå till högst 200 miljoner euro per skada och sammanlagt högst 2 000 miljoner euro för alla skador per kalenderår.

Statsrådet kan besluta att beviljandet och förvaltningen av försäkringsgarantierna för undantagsförhållanden helt eller delvis skall överföras

till den f^rs%oringsgarantikommission f^r undantagsf^rhÅlanden som avses i 40 b ß.

I fråga om f^rs%oringsgaranti f^r undantagsf^rhÅlanden g%lder i ^vrigt vad som i lagen om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti (449/1988) best%ms om statsgaranti.

13 ß

StatsrÅdet kan genom f^rordning utvidga Finlands Banks, Finansinspektionens, F^rs%oringsinspektionens eller en annan statlig myndighets uppgifter och beh^righet i den mån det beh^vs f^r verkståddigheten av 12 och 12 a ß.

StatsrÅdet skall beg%a utlåande av bankfullmäktige innan det utf%dar en f^rordning om Finlands Bank. Utlåande beh^ver dock inte beg%as, om bankfullmäktige har gjort en framställning till statsrÅdet om utvidgning av Finlands Banks uppgifter och beh^righet.

6 kap.

Förberedelser

40 b ß

StatsrÅdet tillsätter en f^rs%oringsgarantikommission f^r undantagsf^rhÅlanden f^r h^gst tre Å i s%oder. Kommissionen har en ordf^rande, en vice ordf^rande och minst tre ^vriga medlemmar. Ordf^randen och minst tvÅ ^vriga medlemmar skall ha sådan k%onedom om f^rs%oringsverksamhet som %beh^vlig med h%asyn till arten och omfattningen av kommissionens verksamhet.

Om kommissionens ordf^rande, vice ordf^rande eller annan medlem avgår eller avlider under mandatperioden, skall social- och h%so-vÅrdsministeriet utse en ny ordf^rande, vice ordf^rande eller medlem i hans eller hennes st%de f^r den Åerstående mandatperioden.

Kommissionen %beslutf^r n%om^tets ordf^rande och minst h%lften av de ^vriga medlemmarna %n%varande. I kommissionen fattas besluten med enkel majoritet. Vid lika r^stetal avg^r ordf^randens r^st. Vid val avg^r dock lotten.

Kommissionen har r%tt att anlita sakkunniga.

Ordf^randens, de ^vriga medlemmarnas och de sakkunnigas arvoden fastst%ds av social- och h%so-vÅrdsministeriet.

40 c ß

F^rs%oringsgarantikommissionen f^r undantagsf^rhÅlanden skall

1) bistÅ social- och h%so-vÅrdsministeriet vid kontroll och bed^mning av faktorer som påverkar f^rs^rningsberedskapen i frÅgor som g%lder tillåmpningen av 12 b ß,

2) bereda allmänna villkor f^r de f^rs%oringsgarantier f^r undantagsf^rhÅlanden som avses i 12 b ß,

3) bereda grunderna f^r den garantiavgift och handl%gningsavgift som avses i 12 b ß 3 mom.,

4) sk^ta ^vriga av social- och h%so-vÅrdsministeriet angivna utrednings-, forsknings- och beredningsuppgifter i anslutning till f^rs%oringsgarantier f^r undantagsf^rhÅlanden,

5) bevilja och administrera f^rs%oringsgarantier f^r undantagsf^rhÅlanden såsom statsrÅdet beslutar med st^d av 12 b ß 5 mom.

Kommissionen skall Årligen senast i mars l%onna social- och h%so-vÅrdsministeriet en berättelse ^ver sin verksamhet.

Vid handl%gningen och administreringen av f^rs%oringsgarantier f^r undantagsf^rhÅlanden skall kommissionen iaktta lagen om f^rvaltningsf^rfarande (598/1982) och sprÅklagen (148/1922).

40 d ß

F^rs%oringsgarantikommissionen f^r undantagsf^rhÅlanden har utan hinder av vad som någon annanstans i lag best%ms om tystnadsplikt eller utl%nnande av uppgifter r%tt att av myndigheter samt f^rs%orings- och pensionsanstalter få de uppgifter som %n^dvåriga f^r beviljande och administrering av f^rs%oringsgarantier f^r undantagsf^rhÅlanden.

På kommissionens medlemmar, sakkunniga och andra som sk^ter kommissionens uppgifter tillåmpas best%mmelserna om tj%osteansvar n%o de sk^ter kommissionens uppgifter.

Ut^ver vad som best%ms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)

tillämpas på offentligheten i kommissionens verksamhet enligt denna lag i tillämpliga delar 18 kap. 6, 6 b och 6 c § lagen om försörjningsbolag (1062/1979). Kommissionen skall inom en tid som statsrådet, social- och hälsovårdsministeriet samt Försörjningsinspektionen anger tillstå alla dessa sådant information om sin verksamhet som behövs för utförandet av de uppgifter som beskrivs i denna lag eller i lagar som gäller för försörjningsverksamheten.

Närmare bestämmelser om kommissionens förvaltning och organiseringen av verksamheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen den 24 oktober 1939 om livförsörjning under krigstid (364/1939) jämte ändringar, lagen den 24 oktober 1939 om krigsförsörjning (365/1939), förordningen den 25 november 1988 om verkställighet av lagen om krigsförsörjning (993/1988) samt

statsrådets beslut av den 23 mars 1943 angående området och de allmänna grunderna för statens försörjningsregerelse (270/1943).

Statens krigsförsörjningsnämnd enligt 2 § i den upphädda lagen om krigsförsörjning skall utan dröjsmål vidta de åtgärder som behövs för uppgiften av de avtal som nämnden ingått och för avslutandet av nämndens övriga verksamhet. Nämnden skall vidta åtgärderna enligt detta moment före den 31 december 2003. Den upphädda lagen om krigsförsörjning och upphädda bestämmelser som utfärdats med stöd av den tillämpas tills krigsförsörjningsnämndens verksamhet upphört, dock högst till och med den 31 december 2003.

Social- och hälsovårdsministeriet skall se till att de medel som krigsförsörjningsnämnden administrerar intas i statsbudgeten.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutser får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 16 maj 2003